

Փ Ա Ր Ի Ձ

Լրացիւ ամեն ուրաք օրեր հրատարակի.
Տարեկան գինն է Փարիզի համար. 15 ֆր.
Տանկասանի, Աւստրիոյ, Սնգոլիոյ. 18 »
Մուսսոսանի եւ Պարսկասանի. 25 »
Ամերիգայի եւ Հնդկասանի . . . 28 »

Լ Ր Ա Գ Ի Ր Շ Ա Բ Ա Թ Ա Կ Ա Ն

Մտնագրութիւնները տարեկան սկսին :
Նամակ եւ գրութիւնք պէտք է ուղղին
այս օրինակ հասցիւ. A. Mourad,
rue Saint-Sulpice, 38, à Paris.
Զվարեալ նամակները պիտի մերժուին :

Մ.Ո.Ա.Ջ.Բ.Ն. ՏՄ.Բ.Ն. — Թ. 8

1860

2 ՄԱՐՏ

Ա. Ձ. Գ.

Անցեալ շաբթու. Բարեկենդանի տօնե-
րուն պատճառաւ տպարանի գործա-
ւորք չաշխատեցան, վասնորոյ անկարելի
եղև լրագիրս հանել : Չեմք կարծեր որ
Սրբոյ բաժանորդք զմեզ մեղադրեն այս
սկիանայ Սերունժեան համար, երբ բոլոր
ջանքով չկարողացանք առաջն առնուլ :

ՓԱՐԻՁ 1 ՄԱՐՏ.

ՔԱՂՈՒԱԾ

Այժմեան յուզուած Բանի մը գլխաւոր
խնդիրներուն մեջ, անցեալ շաբթու առա-
ջին տեղը բռնեց Սալօան եւ Նիսը Գաղիոյ
կցելոյ խնդիրը . որն որ առջի բերան
խաղաղ երեւոյթ մը չուներ : Վասնզի
գլխաւորապէս Սարսենիոյ եւ Անգոլիոյ
կառավարութիւնները տեսնելիս այս մի-
ութեան. ինչպէս օրագիրներուն հրատա-
րակած հեռագրական լուրի մը նայելով՝
յօրս ձօն մըսէլ հասարակաց խորհրդա-
րանին մեջ բտեր է որ, Անգոլիոյ կառավա-
րութեան հարցմանը դեմ, Փիեմօն պատաս-
խանեց, թէ Սալօան Գաղիոյ ձգելոյ
խօսք չէ տուած եւ կամք ալ չունի :

Իսկ Գաղիոյ խորհուրդն այն է, որ Լուսի-
պարսիա, Թուրքիա, Փարսիա, Մոսկուա,
եւ Ռուսիա երբ Սարսենիոյ միանան, հար-
կա այս տեսութիւնը պիտի գործանայ : Ուստի
այսպիսի հզօր դրացի մը Գաղիոյ սպա-
հովութեանը վստահաւոր համարելով,
վոյթ ունի Սալօան եւ Նիսի դիտութիւնը
իր եկերին միացնել ու Սարսենիոյ տարա-
ծութիւնը Արպեան լեռանց միւս կողմը
սահմանել : Բայց եւ այնպէս Անգոլիոյ
հասարակաց խորհրդարանին մեջ յիշեալ
լորտն ըսած է թէ, Գաղիա առանց մեծ
տեսութեանց հանութեանը եւ առանց Սա-
լօայի բնակչաց հաւանութեանը այս մի-
ացումն ի գործ դնելոյ ձեռք չպիտի զարնէ :

Բայց եթէ գաղիական օրագրի մը քրո-
նակցին խօսքին նայիմք, երեւի թէ, Սա-
լօան Գաղիոյ չմիացած ժամանակը, Գա-
ղիա ալ միջին Իսպիան Փիեմօնի միա-
նադոյն հաւանութիւն չպիտի ցուցնէ :

Անցեալ շաբթուան վերջի օրերը լրագիրք
այս խնդրոյն լուծումը նամբու մտած
երեւցնէին, Գաղիոյ կառավարութեան
կամարը համաձայն կերպիւ : Ռուսն հա-
մար մայրաքաղաքին օրագիրներէն մեկը
յաւելցնէր թէ, « Անկարելի է որ Գաղիոյ
սպահովութեանը պատճառ լինելիք գործի
մը, եւրոպական միւս տեսութիւնները դեմ
կենան, երբ Գաղիա ամեն կերպիւ ջանք
ունի Սարսենիան առաջին տեսութեանց
կարգն անցընելոյ : »

Այժմ այս եւ միւս երեւելի խնդրոց լուծ-
մանը կերպին վերայ որոշ տեսութիւն մը
ունենալոյ համար, ամեն մարդ սպասե-
լ Գաղիոյ կայսեր այսօրուան խօսքիմք նա-
ռին : Ռուս պիտի իմացվի թէ ինչ վախ-
ճան պիտի ունենան այս օրք օր դժուա-
րացող խնդիրները : Թէ եւ միւս կողմէն
խօսք մը կայ թէ Ռուսիա, Անգոլիա,
Գաղիա եւ Փրուսիա միանալով համաձայ-
նութեամբ այս անսոյոյ վիճակին վերջ մը
սարք խորհուրդ պիտի բնեն : Սակայն այս
ժողովին ալ հաւատումը դեռ չէ սպա-
հոված, Բանի որ յիշեալ տեսութեանց
գաղափարները քիչ շատ մեկզմեկէ տարբեր
են : Եւ Անգոլիոյ առաջարկած չորս պայ-
մաններն ալ տակաւին յաջող ընդունելու-
թիւն մի չգտին : Գաղիոյ օրագիրներէն մեկն
ստանց վերայ խօսելէն յետոյ՝ իւր խօսքն
այսպէս կնկե. « Ինչպէս ամեն մարդ,
նոյնպէս եւ մեք սպասեմք կայսեր խօս-
քերը լսելոյ, որն որ շատ անսուգութեանց
վախճան պիտի տայ » :

Ուստի սպասելով Գաղիոյ վեհապետին
յայտարարութեանը, որ այսօր կ'ստեղծ
նիւղ մեկ ժամ յետոյ Լուվրի պալատին մեծ
տրանին մեջ պիտի խօսի օրենսդիր ժողո-
վոյն գումարման առթիւր, անցնինք շաբ-

թուան դեպքերուն վերայ համարոտ ծա-
նօթութիւն մի տալ :

Հռովմեական խնդրոյն համար կայսեր
նպատակն անկողնոյս մնացած է, եւ ինչ
որ վերջին հաշուութեանն յետոյ Պապին ա-
ռաջարկէր եւ, նոյնն անդադար կրկնէ :
Անցեալ շաբթու արտաքին գործոց պատե-
սեալ Մ. Թուվիէլ ծանուցագիր մը խրկեց
Հռովմի գաղիական դեսպանին, պատուի-
րելով որ Անթոնիլի կառահնային ալ հա-
ղորդէ զայն : Այս ծանուցագիրը միեւնոյն
դիտարութիւնները եւ միեւնոյն խորհուրդ-
ները պարունակէր, ինչ որ պարունակէին
Պապ եւ Դեսպանաժողով տեսակը, կայ-
սեր նամակը եւ արտաքին գործոց պատե-
սեան նախընթաց քաջաբերականը : Գաղիոյ
կառավարութիւնն հրաւիրէր Պապ, որ հա-
նի եղած առաջարկութիւններն ընդունել :

Հասարակաց կրթութեան պատեւոտեալ
Մ. Ռուլան եւս քաջաբերական մը հրատա-
րակեց Գաղիոյ եպիսկոպոսներուն, որուն
միջոցաւ յիշեցընելով կայսեր եկեղեցւոյ
շնորհած մեծ ազատութիւնը, ազգ առնէ
թէ, պէտք չէ որ այս ազատութիւնը խոռ-
վութիւն յարուցանելոյ գործածվի. եւ թէ,
կարգաւորաց հանդարտութիւնը աւելի նը-
պաստաւոր է պատական խնդրոյն խա-
ղաղութեամբ լուծմանը : Եւ յաւելու որ,
եթէ եկեղեցական պարսկական եւ Պապը
մեծարել, նոյն պարսկականութիւնն ունին
նաեւ Գաղիոյ վեհապետին : Կայսրը միշտ
պիտի պատեպանէր գեկեղեցին, բայց օրի-
նաց պահպանութեանը եւ գործադրու-
թեանն ալ անկողնոյ չպիտի կենայ :

Երրորդ քաջաբերական մըն ալ ներքին
գործոց պատեւոտեալ Մ. Պիլլօլ ցրուեց Գա-
ղիոյ նահապետ կառավարիչներուն, որուն
միջոցաւ եկեղեցականաց խոռվալոյց ըն-
քացքը պախարակելով՝ պատուիրէր թէ նոյն
գրգռիչ տեսակներուն ձրի բաժանումը
խափանեն եւ ըստ օրինաց պատճեն նորս
գործադիրները :

Այս քաջաբերականներուն հրատարակ-

